

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Comitibvs, Baronibvs, Civibus, & universo populo in regno Siciliae
constitutis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

COMITIBVS, BARONIBVS,
Civibus, & universo populo in regno
Siciliae constitutis.

Epist. 179.

De absolutione
Marcoualdi.

Vide infra,
epist. 221. 226.

EXoptata regni tranquillitas, & debitorum officij pastoralis, quo tenemur singulos ad viam rectitudinis revocare, nos ad Marcoualdi receptionem induxit; ne si poenitentem, sicut videbatur, & exponentem se mandatis nostris super omnibus pro quibus fuerat excommunicatione notatus, recipere negaremus, non Christi Vicarij videremur, vel successores Apostolorum principis, sed inexorabiles potius nostrarum injuriarum ultores. Licet autem modum receptionis ipsius per alias vobis duxerimus litteras exponendum, ne tamen idem Marcoualdus aliqua nos calliditate seducat, idem adhuc audientiae vestrae duximus inculcandum. Juramenti tenor hic fuit. Juravit Marcoualdus publice &c. *ferè in eundem modum ut supra in epistola CLXVII. hujus libri, usque ad verbum debito juramenti.* In tantum autem in primis idem Marcoualdus mandatum nostrum humiliter & devotè recepit ut super juramento exhibito & mandato recepto suas nobis in testimonium litteras destinaret, quas apud nos adhuc in testimonium suae confusionis habemus. Sed ad vomitum rediens, & volens adhuc in stercore suo computrescere ut jumentum, nobis post absolutionem quasdam litteras destinavit: in quarum salutationis alloquio fraudem ejus intelleximus manifestè, in eo quòd in salutatione ipsa perspeximus contineri sic: *Marcoualdus Imperij Senescalcus &c.* Et in aliis sic erat expressum: *Marcoualdus Imperij Senescalcus, & id quod est;* tanquam nec ex toto supprimeret nec exprimeret manifestè quòd regni Balii & procurator existeret. Supplicavit autem nobis per litteras ipsas ut ad tempus mandatum quod ei feceramus per venerabilem fratrem nostrum O. Hostiensem Episcopum & dilectum filium G. tituli sanctae Mariae Trans Tyberim Presbyterum & H. sancti Eustachij Diaconum Cardinales, ut à balio regni & molestatione cessaret, curarem misericorditer temperare. Sed nos id intelligentes in honoris nostri dispendium, detrimentum regni, & petentis animae periculum redundare, non solùm non concessimus quod petebat, sed denuo ei sub debito praesti-

ti juramenti mandavimus, commonitionem canonicam praemittentes, ut à praedictis de cetero penitus abstineret. Postmodum verò idem Marcoualdus quasdam nobis litteras destinavit, in quibus in manifestum sui perjurij argumentum se Balium & procuratorem regni Siciliae non erubuit nominare; scribens etiam fratribus nostris, quòd mandata quae sibi fecimus, nec pro Deo nec pro homine observaret. Nos igitur fraudem ejus & versutias attendentes, qui putavit nos fallere, sed potius se decepit, propter omnia quae fuerant in forma excommunicationis prioris expressa, & quia multoties contra nos & Romanam Ecclesiam perjurij reatum incurrit, & mandata servare contempsit facta sibi sub debito praestiti juramenti, ipsum tanquam perjurum, sacrilegum, incendiarium, perfidum, sceleratum, & invasorem, ex parte Dei omnipotentis Patris & Filij & Spiritus sancti, auctoritate quoque beatorum Apostolorum Petri & Pauli & nostra, excommunicamus, anathematizamus, maledicimus, & damnamus; mandantes ut quicumque sibi de cetero auxilium praestiterit vel favorem, quicumque etiam ipsi vel exercitui ejus victualia, vestes, naves, arma, vel alia quae ad commodum eorum pertineant, ausi fuerint ministrare, eadem cum eo maneat sententia innodati. Si quis autem Clericus, cujuscunque dignitatis vel ordinis, divina eis praesumpserit officia celebrare, se sui ordinis & honoris noverit periculum incurrisse. Mandamus etiam sub debito praestiti juramenti omnibus de exercitu ejus, qui ad mandatum Ecclesiae redierunt, ut quam citius poterint, ab ipso recedant, nec ad eum, quandiu in sua pertinacia perduraverit, revertantur, nec consilium ei praebant in aliquo vel favorem. Erit etiam, dante Domino, manus nostra validior contra eum, quem publicum infamat perjurium, & reddit inconstantia multa suspectum, ne de cetero vel promissionibus ejus vel juramento credatur, qui fidem super crucem & evangelia publicè praestitam non erubuit infra unius hebdomadae spatium violare. Quia cum nobis juramentum fidei non servaverit, quomodo vobis promissionem aliquam observaret? Monemus igitur nobilitatem vestram, & exhortamur attentius, ac per apostolica vobis scripta mandamus, quatenus in de-

votione nostra & fidelitate carissimi in Christo filij nostri F. Siciliae Regis illustris fideliter persistentes, à prædicto Marcoaldo & fautoribus ejus vobis caveatis & regno, qui sanguinem vestrum sitiunt, & inducere vos nituntur in perpetuam servitutem, ne per insidias vel fraudem aliquid valeat machinari. Nec credatis mendaciis ejus, si fortè se aliter à nobis receptum esse confingat, aut nos in regno jurisdictionem sibi aliquam concessisse; sed ad defensionem regni viriliter assurgatis: quia virtus ipsius, per Dei gratiam, jam est penè penitus annullata. Nos enim, dante Domino, nec vobis nec regno aliqua deerimus ratione.

*ANTIBARENSI
Archiepiscopo.*

Epist. 180.
De Soacensi
Episcopo, homicidij reo.

Cum accessisset nuper ad apostolicam sedem venerabilis frater noster B. Soacensis Episcopus, super eo quòd dicebatur de homicidij crimine infamatus, coram nobis & fratribus nostris misericordiam sedis apostolicæ suppliciter implorabat. Cum autem nobis de facti serie non constaret, de processu ipsius à dilectis filiis Iohanne Capellano & Simone Subdiacono nostris, qui rei veritatem plenius cognoverunt, dum in partibus Diocliae legationis officio fungerentur, inquisivimus diligenter: ex quorum assertionem tenuimus quòd cum ingressi provinciam Dalmatiæ superioris fuissent, à majore parte Cleri & populi Soacensis de reatu homicidij dictum invenerunt Episcopum infamatum. Cum autem ad ipsius Ecclesiam accessissent, in præsentia ejusdem Cleri & populi Soacensis infra Missarum solennia quidam de civibus, S. nomine, libellum ipsi accusationis porrexit, asserens se testibus probaturum quòd Episcopus reus esset homicidij perpetrati. Episcopus verò per instrumentum purgationis oblatum, quo jurasse cum duobus Episcopis dicebatur se nec fecisse homicidium illud nec fieri præcepisse, innocentiam suam ostendere satagebat. Quod tam tua quam illorum Episcoporum assertionem qui compurgatores fuisse dicebantur, falsum penitus repererunt, cum nullum à compurgatoribus exhibitum fuerit juramentum. Vnde causam ipsam, ut populi scandalum sedaretur, duxerunt juris ordine tractandam, & per receptionem testium productorum in Concilio apud Antiba-

rum congregato, voluerunt per confessionem ipsius intelligere plenius veritatem: cujus fuit tale responsum, quòd nec fecerat neque præceperat fieri homicidium perpetratum, & tam accusatores quam testes inimicos suos existere capitales. Et cum homicidium illud à T. & I. Presbyteris assereret perpetratum, objectum fuit ei ab accusatore prædicto quòd præscriptum T. in Presbyterum ordinarat, in quo se confessus est peccavisse. Verum cum dicti Legati pariter pertractarent super his quæ coram eis fuerant aditata, die sequenti mitram eis & anulum in tua & Episcoporum præsentia, qui convenerant ad Concilium, resignavit: quæ ab eisdem post aliquot dies repetiit, asserens se ob hoc velle ad sedem apostolicam proficisci, cui & adversariis pariter datis dimissoriis, certus fuit à jamdictis Legatis terminus assignatus. Ceterum inter alia quæ dictus Episcopus in nostra & fratrum nostrorum præsentia recognovit, confessus est & non negavit se præfatum T. in Presbyterum ordinasse postquam ipsum reatum homicidij audierat & crediderat commisisse; cujus factum, cum familiaris esset ipsius, non poterat penitus ignorare. Cum ergo secundum Apostolum Episcopus bonum testimonium debeat & ab his qui sunt intus & ab his qui sunt foris habere, qui ad curam positus aliorum, in se ipso debet ostendere qualiter alios in domo Domini oporteat conversari, nec perferens memorandi criminis labem, lucidam gerat sacerdotij dignitatem; nos attendentes quod fatius sit Domino in inferiori ministerio deservire quam graduum sublimitatem appetere cum scandalo aliorum, Episcopum ipsum monuimus diligenter ut postquam episcopalia insignia resignarat, citra pontificale fastigium creatori suo devotum impenderet amodo famularum, quod in humilitatis spiritu & contrito animo visus est acceptasse, unde ipsius propositum dignis laudibus commendamus. Ceterum quoniam non sine nostro & Cleri possit opprobrio mendicare, cum de provisione ipsius propter locorum incertitudinem deliberare providè non possemus, ad petitionem ipsius fraternitati tuæ duximus apostolicas litteras destinare, præcipiendo mandantes quatenus de Soacensis episcopatus proventibus ei competenter in necessariis facias provi-